

การเสริมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรม และการ ป้องกันการทุจริตให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ และ ประชาชน

กฎหมายและหนังสือสั่งการที่น่าสนใจ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๖๘ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง หมายถึง การนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ราษฎรได้ใช้ร่วมกันเพื่อประโยชน์อย่างหนึ่ง ซึ่งหมดความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างนั้นหรือที่ดินดังกล่าวเปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์ต่างไปจากเดิม โดยนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นอีกอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์สาธารณะ เช่น ถมลำราง หรือคลองสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขินไม่สามารถใช้สัญจร หรือใช้ในการระบายน้ำได้ให้เป็นทางสาธารณประโยชน์หรือนำที่ทำเลเลี้ยงสัตว์มาพัฒนา เป็นสวนสาธารณะ หรือลานกีฬา เป็นต้น ในกรณีที่มีการถมลำรางหรือคลองสาธารณประโยชน์ ต้องคำนึงถึงการระบายน้ำเป็นสำคัญ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอุทกภัยตามมาในอนาคต

๒. ผู้ขอต้องเป็นทบทวนการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในกรณีจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งที่ดินตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(๑) แผนงาน/โครงการ เหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ และรายละเอียดงบประมาณที่ดำเนินการ

(๒) รูปแผนที่และเนื้อที่ตามหลักวิชาการที่ดิน โดยให้ผู้ขอประสานผู้ดูแลรักษาเพื่อยื่นคำขอรังวัดจัดทำแผนที่ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัด

(๓) กรณีขอเปลี่ยนสภาพที่ดินบางส่วน และที่ดินที่ขอเปลี่ยนสภาพมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้หมายสีแดงแสดงแนวเขต ระบุเนื้อที่ขอเปลี่ยนสภาพและเนื้อที่คงเหลือ ให้ปรากฏในสำเนารูปแผนที่ด้านหลังหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

(๔) แผนผังรายละเอียดการใช้ที่ดินและภาพถ่ายสปีบริเวณที่ดินที่จะดำเนินการ

(๕) แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งของที่ดินที่ขอเปลี่ยนสภาพ สถานที่สำคัญ และเส้นทางคมนาคมบริเวณใกล้เคียงโดยรอบ

(๖) สำเนาระวางแผนที่ สำเนาระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ หรือสำเนาระวางรูปถ่ายทางอากาศ แล้วแต่กรณี หมายสีแดงแสดงตำแหน่งที่จะดำเนินการ

(๗) สำเนาแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ แสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่ดิน

๓. เมื่อจังหวัด หรือกรุงเทพมหานครได้รับคำขอแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของที่ดินว่าได้สงวนหวงห้ามให้เป็นที่ดินสำหรับใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่ หากมีการสงวนหวงห้าม เป็นการสงวนหวงห้ามตามกฎหมายใด หวงห้ามไว้เพื่อการใด ตั้งแต่เมื่อใด ราษฎรเคยใช้ประโยชน์ร่วมกันมาก่อนหรือไม่ หากเคยมีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด และราษฎรไม่ได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างนั้นมาตั้งแต่เมื่อใด เพราะเหตุใด ปัจจุบันสภาพที่ดินเป็นอย่างไร มีผู้ครอบครองทำประโยชน์ทั้งที่ชอบและไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร และพิจารณาความเหมาะสมตลอดจนผลกระทบในด้านต่างๆ พร้อมทั้งให้ความเห็นต่อการเปลี่ยนสภาพที่ดิน

(๒) ขอความเห็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม ผังเมือง การจราจร เช่น สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมเจ้าท่า สำนักนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร รวมทั้งขอความเห็นผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อประกอบการพิจารณา

๔. ให้มีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการอนุมัติการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง

๕. ให้รวบรวมข้อเท็จจริง ความเห็นของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๓ และความเห็นของคณะกรรมการตามข้อ ๔ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้อง รายงานพร้อมเสนอความเห็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

๖. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด (ก) กรณีอนุมัติให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งทบวงการเมืองผู้ขอทราบ

(๒) แจ้งหน่วยงานผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันทราบ

(๓) กรณีมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หรือทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้หมายเหตุด้วยอักษรสีแดงว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้อนุมัติให้(ทบวงการเมืองผู้ขอ) เปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์เมื่อวันที่ .. เดือน.....พ.ศ. แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ลงนามพร้อมวัน เดือน ปี กำกับไว้” พร้อมทั้งลงระวางแผนที่ให้ครบถ้วน และรายงานการหมายเหตุหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หรือทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กรมที่ดินทราบ

(ข) กรณีสั่งการเป็นอย่างอื่นให้แจ้งทบวงการเมืองผู้ขอ และหน่วยงานผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันทราบ

(ค) ให้จังหวัด ปิดประกาศการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง พร้อมแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้าย ให้ราษฎรทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ ประกาศนั้นให้ปิดในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในท้องที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่และในบริเวณที่ดินที่ได้รับอนุมัติ แห่งละ ๑ ฉบับ

๗. กรณีที่ทบวงการเมืองเข้าไปดำเนินการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน โดยไม่ปรากฏว่าได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางในการเปลี่ยนสภาพที่ดิน ให้ทบวงการเมืองดังกล่าวดำเนินการตามระเบียบนี้ก่อน ต่อเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดไม่อนุมัติ จึงดำเนินการแก้ไขที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันให้กลับสู่สภาพเดิม

คำพิพากษาที่น่าสนใจ

ประเด็นชวนคิด : หากเทศบาลได้ทำสัญญาจ้างเหมาเอกชนให้ทำการรื้อถอนสายไฟฟ้า และสายสื่อสารในเขตพื้นที่แต่การดำเนินการดังกล่าวเป็นเหตุให้เสาไฟฟ้าโค่นล้มทับรถยนต์ของผู้ที่จอดไว้ในบริเวณนั้นเสียหายและเกิดไฟไหม้บางส่วน ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกับรถยนต์คันนี้ระหว่างผู้รับจ้าง เทศบาล (หน่วยงานผู้ว่าจ้าง) หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้เป็นเจ้าของเสาและสายไฟฟ้า

ข้อเท็จจริงของคดี : ผู้ฟ้องคดี (เจ้าของรถยนต์) อ้างว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่นายหนึ่งและนายสอง ซึ่งเป็นผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างเหมาบริการของเทศบาลแห่งหนึ่ง (เดิมเคยเป็นลูกจ้างตามภารกิจของเทศบาล แต่เทศบาลเลิกจ้างเพราะต้องการลดรายจ่าย) ได้ทำการรื้อถอนสายไฟฟ้าและสายสื่อสารที่เชื่อมโยงระหว่างสำนักงานเทศบาลกับเสาไฟฟ้าหนาทึบกว่าการอำเภอ ส่งผลให้เกิดแรงเหวี่ยงเป็นเหตุให้เสาไฟฟ้าหนาทึบกว่าการอำเภอล้มลงแล้วดึงเอาเสาไฟฟ้าอีกต้นหักโค่นล้มตามและล้มทับใส่รถยนต์ของผู้ฟ้องคดีที่จอดอยู่บริเวณดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้นำรถยนต์เข้าซ่อม และมีหนังสือเรียกร้องค่าเสียหายต่อการไฟฟ้าฯ ซึ่งได้รับแจ้งว่าต้องเรียกค่าเสียหายกับเทศบาลผู้ว่าจ้างแต่ เทศบาลเพิกเฉยต่อหนังสือเรียกร้องค่าเสียหายของตน ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้อง เพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดี) ชดเชยค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย โดยเทศบาลโต้แย้งว่านายหนึ่งและนายสองมิได้เป็นลูกจ้างในสังกัดของตนเทศบาลจึงไม่ต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่บุคคลทั้งสองได้กระทำ

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า : แม่นายหนึ่งและนายสองจะเป็นเพียงผู้รับจ้างเหมาบริการ แต่ตามสัญญาจ้างและรายละเอียดขอบเขตงานจ้าง (TOR) ได้กำหนดให้บุคคลทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งช่างไฟฟ้าและเมื่อเทศบาลเป็นราชการสวนทองถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นภายในเขตพื้นที่ กรณีจึงถือว่าบุคคลทั้งสอง เป็นผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นซึ่งมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ การที่บุคคลทั้งสองได้รับมอบหมายจากเทศบาลให้รื้อถอนสายไฟฟ้าและสายสื่อสาร จนเป็นเหตุให้เสาไฟฟ้าล้มทับรถยนต์ของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย เทศบาลจึงต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน การที่เทศบาลมิได้แจ้งประสานไปยังการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการติดตั้งและรื้อถอนระบบไฟฟ้าสาธารณะและเป็นผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวให้เขาตรวจสอบก่อนทำการรื้อถอน แต่กลับดำเนินการไปโดยพลการ กรณีจึงถือว่าเจ้าหน้าที่ของเทศบาลไม่ได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพออันเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้รถยนต์ของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายและเป็นการกระทำละเมิดที่เทศบาลต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าซ่อมแซมรถยนต์ ค่าขาดประโยชน์ใช้สอย และค่าเสื่อมสภาพรถยนต์ให้แก่ผู้ฟ้องคดี พร้อมทั้งดอกเบี้ยตามกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อผ. ๒๓/๒๕๖๗)

องค์การบริหารส่วนตำบลชัยชุมพล

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลชัยชุมพล

ที่อยู่ ๒๒๔ หมู่ที่ ๕ ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล

จังหวัดอุตรดิตถ์ รหัสไปรษณีย์ ๕๓๑๓๐

โทรศัพท์ : ๐๕๕ - ๔๓๑ - ๘๑๙

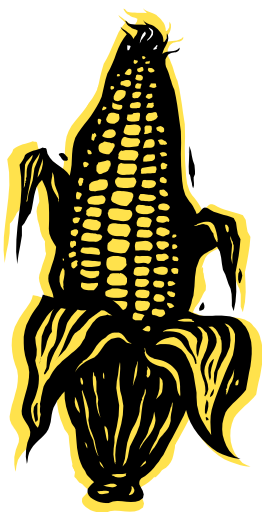
โทรสาร : ๐๕๕ - ๔๓๑ - ๗๕๓

Www.chaijumpun.go.th

สรุปได้ว่า : แม่ผู้รับจ้าง ตามสัญญาจ้างเหมาบริการของเทศบาลจะมีใบลูกจ้างของเทศบาล แต่เมื่อตามสัญญาจ้างและขอบเขตของงานจ้างได้กำหนดหรือมอบหมายให้ผู้รับจ้างดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลหรือหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น กรณีถือว่าผู้รับจ้างดังกล่าวเป็น “ผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น” จึงมีฐานะเป็น “เจ้าหน้าที่” ตามความหมายที่กำหนดในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ (ผู้รับจ้าง) กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกในการปฏิบัติหน้าที่ เทศบาลซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตนสังกัดจึงไม่อาจปฏิเสธความรับผิดในการต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกผู้เสียหายได้

สาระความรู้ต่อต้านการทุจริต

ถ้าเจ้าพนักงานของรัฐ ถูกผู้บังคับบัญชาสั่งให้กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ จะต้องทำอะไร เพื่อป้องกันตัวเองจากความผิดนั้น

**เจ้าพนักงานของรัฐต้องรับดำเนินการ
อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้**

1

ทำหนังสือโต้แย้งคำสั่ง หรือให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่ง หรือให้ยืนยันคำสั่ง

2

แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบถึงเบาะแสข้อมูล หรือข้อเท็จจริงภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้กระทำการนั้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 134
ในกรณีเจ้าพนักงานของรัฐได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเพราะถูกผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ทำ ถ้าได้ทำหนังสือโต้แย้ง
หรือให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งหรือให้ยืนยันคำสั่งแล้ว หรือได้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบถึงเบาะแส ข้อมูล
หรือข้อเท็จจริงภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้กระทำการนั้น ให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ